

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia Tunnistus	03.11.2025 15:27:23 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (17 sivua)

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

PL 262

65101 Vaasa

kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Viite: EPOELY/364/2024

**Metsähallituksen lausunto luonnonsuojelulain 35 § mukaisesta arvioinnista koskien
Hömosseenin tuulivoimahankkeen vaikutuksia Kackurmossenin ja Varisnevan Natura-alueisiin**

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on kuuluttanut Maalahden kunnan alueelle sijoittuvan Hömosseenin tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus). YVA-menettelyssä tarkastellaan nollavaihtoehtoon lisäksi kahta vaihtoehtoa, joissa alueelle toteutetaan 27 (VE1) tai 6 tuulivoimalaa (VE2). Sähkönsiirron osalta YVA-menettelyssä arvioidaan kahta vaihtoehtoehtoa, joissa tuulivoimalat liitetään sähköverkkoon Mustasaaren Tuovilan (VE-A) tai Teuvan Kärppiön sähköasemalla (VE-B). Hankkeesta vastaa Energiequelle Oy.

Tuulivoimahankkeen vaikutuksista Kackurmossenin (FI0800018, SAC/SPA) ja Varisnevan Natura-alueisiin (FI0800015, SAC) laadittiin osana hankkeen YVA-menettelyä luonnonsuojelulain 35 § mukainen Natura-arviointi. Metsähallitus hallinnoi suurta osaa Kackurmossenin ja Varisnevan Natura-alueista. Varisnevan alueet on perustettu soidensuojelualueeksi asetuksella VnA 801/1985. Metsähallituksen hallinnassa olevat kiinteistöt Kackurmossenin Natura-alueella kuuluvat soidensuojeluohjelmaan, mutta niitä ei ole perustettu lakisääteiseksi luonnonsuojelualueeksi.

Metsähallitus esittää seuraavassa näkemyksensä laadituista Natura-arvioinnista sekä Hömosseenin tuulivoimahankkeen vaikutuksista Kackurmossenin ja Varisnevan Natura-alueisiin.

KACKURMOSSEN (FI0800018, SAC/SPA)

Kackurmossen on valtakunnallisesti merkittävä keidassuoyhdistymä, jolla esiintyy useita suoluontotyyppisiä sekä maakunnallisesti arvokas pesimälinnusto. Natura-alueen monimuotoisuutta lisäävät suohon liittyvä Nojärvträsket ja Bläckträsketin kosteikko. Alueen suojeluperusteena on Natura-tietolomakkeen mukaan neljä luontodirektiivin luontotyyppiä (7110, 7140, 9010 ja 91D0), luontodirektiivin liitteen II lajeista saukko ja liito-orava sekä useita lintudirektiivin lajeja.

Laadittu Natura-arviointi (Sitowise, 15.5.2025)*Arvioinnin kohdentaminen, käytetty aineisto ja epävarmuudet*

Natura-arvioinnin lähtötietoina käytettiin Kackurmossenin Natura-tietolomakkeen ja Hömossenin hankesuunnitelman tietoja. Muita käytettyjä aineistolähteitä olivat mm. valtion suojelualueiden biotooppikuviot, Lajitietokeskuksen havainnot sekä Hömossenin hankkeen luonto- ja lajistoselvitykset. Lisäksi yhteisvaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin mm. Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntakaavojen tuulivoima-alueiden vaikutuksista laadittua Natura-arviointia (Sitowise 2024).

Arvioinnissa hankkeen ja Natura-alueen luontotyyppien ja lajien tietoja tarkasteltiin rinnakkain, minkä perusteella arvioitiin edelleen, onko merkittävä vaikutus mahdollinen. Arviointi perustuu asiantuntija-arvioon. Arvioinnin mukaan tuulivoimaloiden ja voimalinjojen vaikutukset linnustoon tunnetaan melko hyvin, joskin uusia tutkimuksia aiheesta julkaistaan jatkuvasti. Linnuston osalta arvioinnin epävarmuus liittyy selvitystietoihin sekä lajistossa esiintyvään vuosien väliseen vaihteluun. Pääosalla lajeista lähtötietojen arvioitiin kuitenkin olevan riittävän tarkkoja ja ajantasaisia. Monet lajit ovat alueella kohtuullisen runsaita, eikä lajien yleinen kannankehitys puolla tarvetta tuoreemmille selvitystiedoille.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa arvioitiin saatavilla olevan tiedon perusteella. Yhteisvaikutusten arvioinnin epävarmuudet liittyvät siihen, mitkä tarkastelluista hankkeista toteutuvat. Huomionarvoinen tiedonpuute liittyy erityisesti Kackurmossenin länsipuolelle sijoittuvan Korsbäckin tuulivoimahankkeeseen, jonka maastoselvitysten tuloksia ja arviointeja ei ole vielä ollut kattavasti saatavilla.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyypeihin

Arvioitu hanke ja siinä tehtävät rakennus-, käyttö- ja purkamistoimet sijoittuvat Kackurmossenin Natura-alueen ulkopuolelle, eikä niistä aiheudu välittömiä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille. Natura-alueelta matkaa lähimmälle tuulivoimalapaikalle on noin 3,7 km, rakennettavaan tai parannettavaan tiehen 3 km ja sähkönsiirron linjaukseen 3,6 km.

Kaikkia alueen suojeluperusteena mainittuja luontotyypejä esiintyy 3–3,5 km etäisyydellä tuotantoalueen rajasta. Arvioinnin perusteella tuulivoimahankkeella ei ole merkittävää vaikutusta Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin. Perusteena on ennen kaikkea Natura-alueen ja tuotantoalueen välinen etäisyys sekä

niiden sijoittuminen eri metsäalueille. Tuotantoalueelta virtaavat vedet eivät virtaa Natura-alueelle.

Vaikutukset lintudirektiivin lajeihin

Natura-arvioinnin mukaan tuulivoimalat ja niihin liittyvät rakenteet eivät heikennä lintujen kannalta merkittäviä elinympäristöjä Natura-alueella, koska rakennustoimet eivät heikennä alueen luontotyyppejä. Natura-alueen suojeluperusteena on erityisesti soiden ja kosteikkojen pesimälajeja, joiden säilyminen on alueella mahdollista, jos lajien esiintyminen pysyy vakaana eikä Natura-alueeseen kuuluvilla suoalueilla tapahdu muutoksia.

Natura-arvioinnin mukaan alueen suojeluperusteena olevien metsälajien osalta tilanne on erilainen. Ainakaan osalla metsälajeista Natura-alueen metsien ei arvioida yksinään riittävän suojaamaan lajien esiintymistä. Esimerkiksi metsäkanalinnuilla, etenkin metsolla, esiintyminen on riippuvainen metsäverkoston rakenteesta. Myös pöllöillä ja palokärjellä lajien esiintymiseen vaikuttavat metsien laajuus, vähähäiriöisyys ja Natura-alueen kytkeytyminen ympäröivään metsäverkostoon.

Natura-arvioinnin mukaan hankkeella on vähäisiä haitallisia vaikutuksia huuhkajaan ja naurulokkiin sekä kaakkuriin, rusko- ja sinisuosuhaukkaan, teereen, metsoon, kurkeen sekä varpus- ja helmipöllöön. Alueen suojeluperusteena olevia lintulajeja altistuu törmäyksille tuulivoimaloiden kanssa, kun lajien lennot suuntautuvat etäälle Natura-alueesta, ja kohtalaisella todennäköisyydellä myös Hömossenin tuotantoalueella sijaitseviin ympäristöihin. Vähemmän liikkuvien lajien, mm. kanalinnut, lajien menestymiseen vaikuttavat vahvasti metsä- ja suoalueiden yhteydet vastaaviin ympäristöihin Natura-alueen ulkopuolella. Pöllöillä tarkka haittavaikutus on osittain epäselvä. Pöllöillä vaikutusten selvittämistä hankaloittaa lajien yöaktiivisuus ja äänien korostunut osuus lajien käyttäytymisessä.

Kackurmossenin Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluu lisäksi kaksi salassa pidettävää lajia, jotka molemmat ovat Natura-alueen suojeluperusteena levähtävinä lajeina. Levähtävien yksilöiden osalta hankkeen vaikutusten arvioidaan jäävän vähäisiksi. Arvioinnissa tuodaan kuitenkin esiin, että toinen em. lajeista kuuluu nykyisin myös alueen pesimälajistoon, mikä voi vaikuttaa muiden saman yksilöiden liikkumista alueella.

Vaikutukset saukkoon

Natura-arvioinnin mukaan vesistöreitin soveltuvuutta saukon elinympäristöksi määrittelevät erityisesti sulana pysyvät vesialueet, jotka soveltuvat lajin talviaikaisiksi

ruokailualueiksi. Arvioinnin mukaan alueella on olemassa yksi, ilmeisesti Natura-alueen itäosaan sijoittuva havaintopaikka. Kackurmossenin Natura-tietolomakkeen sekä kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella Natura-alueella ei ilmeisesti ole saukon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi soveliaita vesistöjä. Tuotantoalue sijoittuu Natura-alueen ulkopuolelle yli 3 km päähän, eikä se aiheuta saukon elinympäristöön kohdistuvia muutoksia eikä muutenkaan häiritse lajin esiintymistä Natura-alueella. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutusta lajiin.

Vaikutukset liito-oravaan

Hankkeen ei yli 3 kilometrin etäisyyden vuoksi arvioida aiheuttavan välittömiä vaikutuksia liito-oravan elinympäristöihin. Hömossenin hankkeen luontoselvityksissä suunnitellulta tuotantoalueelta rajattiin kolme lajille sopivaa pientä metsäkuviota ja sähkönsiirtoreittien varrelta kaksi. Hankkeen toteuttaminen ei aiheuta merkittävää liito-oravan elinympäristöjen häviämistä myöskään Natura-alueen ulkopuolella. Uusien teiden rakentaminen hankealueelle lisää metsäalueiden pirstoutumista, mutta hankkeen rakentaminen ja toiminta eivät kuitenkaan muodosta liikkumisestettä. Merkittävämpi liikkumista rajoittava alue Natura- ja tuotantoalueen välissä on Petalaxån-jokilaakso peltoaukeineen.

Yhteisvaikutukset

Natura-arvioinnissa hankkeiden yhteisvaikutuksia Kackurmossenin Natura-alueeseen arvioidaan kahdessa vaihtoehdossa, 1) Karckurmossenin välittömään läheisyyteen sijoittuva Korsbäckin tuulivoima-alue huomioiden, sekä 2) ilman Korsbäckin hanketta.

Hömossenin tuulivoimahankkeesta ei arvioida aiheutuvan kummassakaan vaihtoehdossa heikentäviä vaikutuksia Kackurmossenin Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin, eikä hankkeesta siten aiheudu myöskään yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa. Myöskään merkittäviä yhteisvaikutuksia saukkoon tai liito-oravan ei arvioida muodostuvan.

Yhteisvaikutuksia pesimälinnustoon voi muodostua erityisesti lajien osalta, joiden liikkuminen suuntautuu merkittävästi Natura-alueen ulkopuolelle. Lisäksi niin Hömossenin kuin muiden tuotantoalueiden ja sähkönsiirtolinjojen perustaminen lisää metsäympäristön pirstoutumista. Yhdessä muiden hankkeiden kanssa pirstoutuminen vaikuttaa metsäalueiden tilaan heikentävästi laajemmalla alueella ja se heijastuu myös lintulajeihin, joille metsien yhtenäisyys on tärkeää. Arvioinnin mukaan lajien populaatiotason vaikutuksia on kuitenkin vaikea havaita ja tunnistaa. Ensin vaikutusten arvioidaan ilmenevän laajan reviirin lajeilla, joilla kokonaiskanta on harva.

Natura-arvioinnin mukaan yhteisvaikutuksia arvioidussa hankkeessa muodostua ensisijaisesti Natura-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta Korsbäckin tuulivoimahankkeesta. Muut arvioidut tuulivoima-alueet sijoittuvat yli 4,5 km päähän. Yhteisvaikutukset suo- ja vesilintuihin ovat Natura-arvioinnin mukaan todennäköisesti vähäisiä, koska lajien elinympäristöt sijaitsevat lajikohtaisten häiriövaikutusten ulottuman ulkopuolella. Arvioinnin mukaan yhteisvaikutusten suuruutta kasvattaa Natura-alueen viereen suunniteltu Korsbäckin tuulivoimahanke, mikä lisää lajien törmäysriskiä, kun lajien lennot suuntautuvat Natura-alueelta länteen. Kaakkurien merelle asti suuntautuvat ruokailulennot, sekä myös naurulokkien lennot samaan suuntaan ovat varsin mahdollisia. Korsbäckin hankealueella sijaitsevat suot ovat mm. suohaukoille sopivaa saalistusympäristöä

Arvioinnin mukaan hankkeilla voi olla haitallisia yhteisvaikutuksia myös joihinkin metsälajeihin. Arvioinnin mukaan metson ja pyyn pesimäkannan odotetaan vähenevän kaikilla hankealueilla, millä on vähäinen vaikutus myös Natura-alueeseen kytkeytyvien metsäalueiden pesimäkantaan. Vaikutusten suuruus riippuu kuitenkin metsokannan tilasta, erityisesti soitimien yksilömääristä, elinvoimaisuudesta ja sijoittumisesta. Pöllölinnuista yhteisvaikutuksia arvioidaan aiheutuvan erityisesti huuhkajaan, jonka osalta merkittäviä yhteisvaikutuksia ei voida sulkea pois, jos Korsbäckin hanke huomioidaan. Lisäksi arvioinnissa todetaan, ettei merkittäviä yhteisvaikutuksia voida toisen salassa pidettävän lajin osalta sulkea pois, kun huomioidaan lajin muuttunut pesimätilanne.

Mikäli Korsbäckin tuulivoimahanke ei toteudu, merkittäviä yhteisvaikutuksia Kackurmossenin alueen suojeluperusteena olevaan huuhkajaan tai sensitiiviseen lajiin ei arvioida aiheutuvan. Myös vaikutukset mm. kaakkurin, naurulokin ja suohaukkojen ruokailulentoihin pienenevät, koska Natura-alueen länsipuolelle rannikon suuntaan ei toteuteta tuulivoimaloita. Arvioinnin mukaan myös Kackurmossenin länsipuolisen metsäalueen pirstoutuminen ja ihmistoiminnasta aiheutuvat häiriövaikutukset vähenevät, mikä on hyödyllistä Natura-alueen metsälajistolle, mm. metsäkanalinnuille, pöllöille ja liito-oravalle.

Johtopäätökset (ml. haitallisten vaikutusten lieventäminen)

Hömosseenin tuulivoimahankkeen toteuttamisesta ei aiheudu merkittäviä vaikutuksia Kackurmossenin Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin, alueelle ominaiseen lintulajistoon tai alueen koskemattomuuteen. Suojelun perusteena olevista lintulajeista hankkeella arvioidaan olevan vähäisiä haitallisia vaikutuksia huuhkajaan, naurulokkiin sekä sensitiiviseen lajiin. Muihin lajeihin vaikutukset on arvioitu vielä lievemmiksi tai vaikutuksia ei arvioida olevan.

Hankkeiden yhteisvaikutukset Natura-alueen suo- ja vesilintuihin on arvioitu pääosin vähäisiksi. Metsälajeista yhteisvaikutuksia arvioidaan kohdistuvan varsinkin metsäkanalintuihin ja pöllöihin. Tarkasteltujen hankkeiden yhteisvaikutukset eivät kuitenkaan ylitä merkittävän kynnyistä useimpien lajien osalta pl. sensitiivinen laji ja huuhkaja, joille merkittäviksi koituvia haittavaikutuksia ei voi poissulkea. Mikäli Korsbäckin hanke ei toteudu, huuhkajaan ja sensitiiviseen lajiin kohdistuvia merkittäväksi arvioituja yhteisvaikutuksia ei arvioida aiheutuvan.

Hankkeen vaikutusten ja yhteisvaikutusten osalta arvioinnissa on epävarmuutta erityisesti päiväpetolintujen ja pöllöjen osalta. Arvioinnin tueksi käytetyt päiväpetolintumallinnukset perustuvat osin vanhentuneeseen tietoon lähiseutujen reviireistä, ja ovat vaikutusten suhteen osin ristiriitaisia. Lisäksi pöllöihin kohdistuvista haittavaikutuksista on vähän tietoa. Arvioinnissa päiväpetolintuja koskevaksi lieventämistoimenpiteeksi esitetään yhden lavan maalaamista mustaksi, sekä huuhkajan osalta myös voimajohtojen merkitsemistä huomiomerkinnöin. Linnustoon kohdistuvaa, lähelle sijoittuvista tuulivoiman tuotantoalueista aiheutuvaa haitallista yhteisvaikutusta voitaisiin pienentää myös tuulivoimaloiden rungon alaosan maalauksilla, mikä vähentäisi lintujen törmäyksiä rakenteisiin.

Metsähallituksen lausunto Natura-arvioinnista koskien Hömossenin tuulivoimahankkeen vaikutuksia Kackurmossenin Natura-alueeseen (FI0800018, SAC/SPA)

Arvioinnin asianmukaisuus ja käytetty aineisto

Natura-arviointi toteutettiin Hömossenin tuulivoimahankkeen YVA-selostuksen yhteydessä. Arvioinnin hankekuvauksessa (kpl 2) viitataan YVA-selostuksen tuotantoaluevaihtoehtoihin (VE1, VE2). Metsähallitus huomauttaa, että Natura-arviointi tehdään kuitenkin ensisijaisesti koko tuotantoalueeseen (vaihtoehto VE1) liittyen eikä arvioinnissa vertailla vaikutusten merkittävyyttä vaihtoehtojen VE1 ja VE2 välillä. Hankevaihtoehdot poikkeavat suhteessa etäisyyteen Kackurmossenin Natura-alueesta merkittävästi toisistaan, minkä vuoksi Natura-arviointi olisi ollut perusteltua toteuttaa myös vaihtoehdon VE2 osalta.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointi on kohdennettu asianmukaisesti Kackurmossenin Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja lajeihin. Luontotyyppien sekä saukon ja liito-oravan osalta vaikutusten arviointi on tehty Metsähallituksen luontotyyppitietoihin sekä olemassa oleviin ja hankealueelta kerättyihin havaintoihin perustuen. Metsähallitus katsoo, että arvioinnin pohjatieto on em. suojeluperusteiden osalta riittävä, vaikka liito-oravan ja saukon esiintymisestä Natura-alueen ympäristössä ei ole olemassa yksityiskohtaista tietoa.

Linnustovaikutuksia tarkastellaan Natura-arvioinnissa ensisijaisesti lajien käyttäytymisen ja niiden kannalta potentiaalisten elinympäristöjen sekä toisaalta Hömossenin hankealueella tehtyjen linnustoselvitysten perusteella. Natura-alueen suojeluperusteena olevien lajien esiintymistä tai niiden käyttäytymistä (mm. ruokailulennot) ei Natura-arviointia varten seurattu eikä näitä kuvata arvioinnissa yksityiskohtaisesti, mikä lisää arvioinnin epävarmuutta. Metsähallitus on sekä Hömossenin (MH 1703/2024, päiväys 27.3.2024) että Korsbäckin (MH 9871/2023, päiväys 19.6.2024) tuulivoimahankkeiden YVA-ohjelmista antamissaan lausunnoissa todennut, että Natura-arvioinnin toteuttaminen edellyttää Kackurmossenin Natura-aluetta koskevien linnustotietojen päivittämistä. Täydennyksiä ei Natura-arviointia varten kuitenkaan tehty.

Natura-arvioinnin yhteisvaikutusten arviointi keskittyy pääasiassa Korsbäckin tuulivoimahankkeen yhteisvaikutuksiin. Metsähallitus pitää painotusta hankkeiden sijainti huomioiden osin perusteltuna. Metsähallitus kuitenkin huomauttaa, että Kackurmossenin Natura-alueen välittömään läheisyyteen sijoittuu Korsbäckin hankkeen lisäksi myös muiden tuulivoimahankkeiden sähkönsiirtoratkaisuja, jotka voivat vaikuttaa alueen suojeluperusteena olevaan linnustoon. Mm. Korsnäsin merituulivoimahankkeen sähkönsiirron (EPOELY/778/2024) osalta hanketoimijalta on edellytetty arviointia hankkeen vaikutuksista Kackurmossenin Natura-alueeseen. Korsnäsin merituulivoimahankkeen sähkönsiirtoreitit esitetään Hömossenin tuulivoimahankkeen YVA-selostuksen yhteisvaikutusten arviointia käsittelevässä kappaleessa (kpl 7.2). Sähkönsiirtoa ei ole kuitenkaan sisällytetty Natura-arvioinnin yhteisvaikutusten arviointiin.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointi edellyttää suunniteltuja hankkeita sekä linnustoa koskevien tietojen tarkentamista, jotta merkittävät vaikutukset pystytään arvioinnin perusteella sulkemaan pois. Metsähallitus lausuu täydennystarpeista yksityiskohtaisesti myöhemmin tässä lausunnossa.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin

Metsähallitus katsoo, että luontotyyppeihin kohdistuvien vaikutusten arviointi on tehty asianmukaisesti ja arvioinnin johtopäätökset ovat perusteltuja. Metsähallitus katsoo, ettei hankkeella ole vaikutuksia Kackurmossenin Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin.

Vaikutukset saukkoon ja liito-oravaan

Metsähallitus katsoo, että hankkeen vaikutuksia saukkoon ja liito-oravaan on tarkasteltu Natura-arvioinnissa riittävällä tavalla eikä hanke todennäköisesti vaikuta merkittävästi lajien esiintymiseen Kackurmossenin Natura-alueella.

Vaikutukset lintudirektiivin lajeihin

Metsähallitus katsoo, että Hömossenin tuulivoimahankkeen vaikutuksia Kackurmossenin Natura-alueen linnustoon tarkastellaan Natura-arvioinnissa luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla erikseen jokaisen alueen suojeluperusteena olevan lajin osalta. Arvioinnissa tunnistetaan myös yleiseen tutkimuskirjallisuuteen liittyen epävarmuuksia ja tiedon puutteita, joita arviointiin liittyy. Samalla arviointi on Metsähallituksen näkemyksen mukaan hyvin yleispiirteinen, eikä lajikohtaisten johtopäätösten tueksi kuvata juurikaan lajien esiintymistä tai niiden käyttäytymistä (mm. ruokailulentojen suuntautuminen) Natura-alueella.

Kackurmossenin Natura-alue sijoittuu noin 3,5 km päähän lähimmistä Hömossenin hankkeessa suunnitelluista tuulivoimaloista. Metsähallitus katsoo, että hanke vaikuttaa pesimälinnustoon ensisijaisesti ihmistoiminnasta aiheutuvien häiriötekijöiden lisääntymisen, Natura-alueeseen rajautuvien metsä- ja suoalueiden pirstoutumisen sekä tuulivoimaloiden aiheuttamien törmäys- ja välttelyvaikutusten kautta. Em. vaikutusmekanismit tunnistetaan Natura-arvioinnissa (kpl 6) ja niitä taustoitetaan tutkimuskirjallisuuteen perustuen.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnin johtopäätös, että vaikutuksia ei aiheudu tai ne ovat hyvin vähäisiä, on perusteltu mustakurkku-uikun, laulujoutsenen, lapasorsan, tukkasotkan, nuolihaukan, luhtahuitin, kurjen, kapustarinnan, punajalkaviklon, liron, palokärjen, keltavästäräkin, pikkulepinkäisen ja pohjansirkun osalta (jatkossa "**Lajiryhmä 1**"). Em. lajit hyödyntävät pesimäkautensa aikana pääosin Natura-alueella olevia elinympäristöjä, eivätkä hankkeen häiriövaikutukset ulotu todennäköisesti merkittävänä em. lajien pesimäympäristöihin.

Natura-alueella pesivistä lajeista kuikka- (kuikka, kaakkuri) ja lokkilinnut (nauru- ja pikkulokki, kala- ja lapintiira) sekä sini- ja ruskosuohaukka (jatkossa "**Lajiryhmä 2**") ruokailevat säännöllisesti oman pesimäalueensa ulkopuolella. Metsähallitus katsoo, että arvio vähäisistä vaikutuksista on em. lajien osalta todennäköisesti perusteltu, vaikka arviointiin liittyy epävarmuuksia lajien esiintymistä koskevan tiedon vähyyden vuoksi. Metsähallitus katsoo, että vastaavia tiedonpuutteita liittyy metsälajeista myös varpus- ja helmipöllöön sekä metsäkanalinnuista teereen ja pyyhyn (jatkossa "**Lajiryhmä 3**"). Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnin johtopäätökset ovat Lajiryhmä 3:n osalta todennäköisesti aliarvioita ja hankkeen aiheuttama metsäluonnon pirstoutuminen tulee vaikuttamaan välillisesti lajien esiintymiseen myös

Kackurmossenin Natura-alueella. Hömossenin hankkeen vaikutukset (arvioituna ilman yhteisvaikutuksia) eivät kuitenkaan todennäköisesti ole merkittäviä.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnin suurimmat epävarmuudet koskevat metsoa ja huuhkajaa (jatkossa "**Lajiryhmä 4**"). Kuten Natura-arvioinnissakin todetaan, metso ja huuhkaja arvioidaan tuulivoimarakentamisen kannalta erityisen herkiksi lajeiksi. Huuhkajan osalta Natura-arvioinnissa (kpl 7.6) todetaan, että tuulivoimahankkeiden vaikutukset lajin pesintään voivat ulottua 4–5 km päähän. Tällöin Hömossenin hankkeen vaikutusalue voi kattaa myös osan Kackurmossenin Natura-alueesta. Huuhkajan esiintymistä Natura-alueella ei arviointia varten selvitetty, eikä johtopäätöstä vähäisistä vaikutuksista perustella aluetta koskeviin tietoihin perustuen. Tästä syystä Metsähallitus katsoo, ettei johtopäätöstä vähäisistä vaikutuksista huuhkajaan ole arvioinnin perusteella mahdollista täysin perustella.

Metsähallitus katsoo, että arviointiin liittyy metson osalta vastaavia epävarmuuksia kuin huuhkajan kohdalla. Hömossenin hankkeen linnustoselvityksissä (Sitowise 7.10.2024) metsoja havaittiin säännöllisesti tuotantoalueen eteläosissa Ribackskogenin alueella. Metson soidinpaikkoja ei selvityksessä kuitenkaan paikannettu. Soidinpaikkoja ei myöskään kartoitettu Kackurmossenin Natura-alueen itäosista. Metsähallitus huomauttaa, että metsohavaintojen suuri määrä hankkeen linnustoselvityksessä viittaa siihen, että Hömossenin tuotantoalueen eteläosissa esiintyy nykyisin säännöllinen metsokanta ja myös soidinpaikkojen olemassaolo on todennäköistä.

Kackurmossenin Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluu kaksi salassa pidettävää lajia, jotka molemmat ovat alueen suojeluperusteena levähtävinä (eivät pesivinä) lajeina. Metsähallitus katsoo **Lajiryhmän 2** tapaan, ettei suunnitellulla hankkeella ole todennäköisesti merkittävää vaikutusta em. lajien mahdollisuuksiin levähtää alueella, tosin arvioinnin johtopäätökseen liittyy epävarmuuksia seurantatiedon vähyyden vuoksi. Metsähallitus huomauttaa, että toinen em. lajeista myös pesii nykyisin Kackurmossenin alueella. Metsähallitus lausuu alueella pesivistä yksilöistä erikseen YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossa.

Yhteisvaikutukset

Metsähallitus katsoo, että yhteisvaikutusten arviointi on alueen suojeluperusteena olevien luontotyyppien ja luontodirektiivin liitteen II lajien (liito-orava, sauikko) osalta riittävä eikä Hömossenin hanke aiheuta myöskään merkittäviä yhteisvaikutuksia em. luontoarvojen kannalta kummassakaan skenaariossa.

Natura-arvioinnissa Hömossenin tuulivoimahankkeen vaikutukset **Lajiryhmän 1** lajeihin arvioitiin etäisyyden vuoksi hyvin vähäisiksi eikä yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa arvioida aiheutuvan. Metsähallitus katsoo, että arviointi on em. lajien kannalta riittävä ja johtopäätös vähäisistä yhteisvaikutuksista on todennäköisesti oikeansuuntainen. Metsähallitus katsoo, että arvioitujen hankkeiden vaikutukset **Lajiryhmän 1** lajeihin aiheutuvat lähemmäksi Kackurmossenin Natura-aluetta sijoittuvista tuulivoima-alueista, eikä Hömossenin hankkeella ole todennäköisesti merkittäviä yhteisvaikutuksia niihin. Mikäli erityisesti Korsbäckin tuulivoimahanke etenee, tulee hankkeen vaikutukset arvioida yksityiskohtaisesti osana kyseisen hankkeen suunnittelua.

Metsähallitus katsoo, että yhteisvaikutukset aiheutuvat myös **Lajiryhmä 2:n** (lokki- ja kuikkalinnut sekä sini- ja ruskosuohaukka) osalta todennäköisesti pääasiassa Korsbäckin tuulivoimahankkeesta, joka sijoittuu välittömästi Kackurmossenin Natura-alueen länsipuolelle (ts. rannikon suuntaan). Metsähallitus katsoo, että Korsbäckin tuulivoimahankkeen rakentamatta jättäminen lieventää em. vaikutuksia eikä Hömossenin tuulivoimahankkeen toteuttaminen (ilman Korsbäckin hanketta) aiheuta todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia lajien esiintymiseen. Mikäli Korsbäckin tuulivoimahanke etenee, tulee yhteisvaikutusten arviointia myös Hömossenin hankkeen osalta tarkentaa. Metsähallitus katsoo, että sama johtopäätös pätee myös metsäisiä elinympäristöjä suosiviin lajeihin (**Lajiryhmä 3**).

Metsähallitus katsoo, että Hömossenin hankkeella voi jo sellaisenaan olla arvioitua suurempia vaikutuksia metsoon ja huuhkajaan (**Lajiryhmä 4**), eikä merkittäviä vaikutuksia näihin ole mahdollista sulkea pois Korsbäckin hankkeen rakentamatta jättämisellä. Sen sijaan Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointia tulee näiden osalta tarkentaa riippumatta Korsbäckin hankkeen etenemisestä. Myös metson ja huuhkajan osalta vaikutukset ovat todennäköisesti suurempia Korsbäckin hankkeessa Hömossenin alueeseen verrattuna, koska Korsbäckin suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat Kackurmossenin Natura-alueen välittömään läheisyyteen.

Metsähallitus katsoo **Lajiryhmän 2** tapaan, että suunnitellun hankkeen yhteisvaikutukset alueella levähtäviin, salassa pidettäviin lajeihin aiheutuvat ensisijaisesti lähemmäs Kackurmossenin Natura-aluetta sijoittuvasta Korsbäckin hankkeesta, jonka toteuttamatta jättäminen vähentää merkittävien vaikutusten riskiä.

Metsähallitus huomauttaa, että Natura-arvioinnin yhteisvaikutusten arvioinnin huomioidaan ainoastaan muut tuulivoimahankkeet eikä siinä huomioida alueelle suunniteltuja voimajohtohankkeita (erityisesti Korsnäsin merituulivoimahankkeen sähkönsiirtoreitit). Metsähallitus katsoo, että uusien voimalinjojen toteuttamisella Natura-alueen läheisyyteen voi olla pirstoutumisen osalta yhteisvaikutuksia erityisesti

Kackurmossenin suojeluperusteena olevan metsälajistoon (**Lajiryhmät 3 ja 4**) sekä törmäysriskien osalta kuikka- ja lokkilintuihin (**Lajiryhmä 2**) sekä alueella levähtäviin, salassa pidettäviin lajeihin.

Johtopäätökset (ml. haitallisten vaikutusten lieventäminen)

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnissa arvioinnissa tarkastellaan riittävällä tavalla Hömossenin tuulivoimahankkeen vaikutuksia Kackurmossenin Natura-alueen (FI0800018, SAC/SPA) suojeluperusteena oleviin luontodirektiivin luontotyyppeihin sekä luontodirektiivin liitteen II lajeihin (saukko, liito-orava). Metsähallitus katsoo, ettei hanke yksin tai yhdessä muiden alueelle suunniteltujen hankkeiden kanssa heikennä em. suojeluperusteita.

Metsähallitus katsoo, että Natura-alueen suojeluperusteena olevien lintulajien osalta arvioinnin johtopäätökset ovat todennäköisesti oikeansuuntaisia. Arviointiin liittyy kuitenkin epävarmuuksia, minkä vuoksi merkittävien vaikutusten poissulkeminen ei ole kaikilta osin mahdollista. Epävarmuudet aiheutuvat toisaalta muista Kackurmossenin Natura-alueen ympäristöön sijoittuvista hankkeista ja näiden yhteisvaikutuksista sekä toisaalta Natura-alueen linnustoa koskevien tietojen vähyydestä. Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointia tulee epävarmuuksien vähentämiseksi täydentää seuraavasti:

- Lajitietojen täydennys metson ja huuhkajan osalta Kackurmossenin Natura-alueeseen kohdistuvien riskien määrittämiseksi ja vaikutusten arviointiin liittyvien epävarmuuksien lieventämiseksi
- Korsbäckin tuulivoimahankkeen suunnittelutilanteen selvittäminen ja, jos tarvetta, Natura-arvioinnin täydentäminen hankkeen huomioimiseksi kattavasti yhteisvaikutusten arvioinnissa
- Yhteisvaikutusten arvioinnin täydentäminen Kackurmossenin läheisyyteen sijoittuvien sähkönsiirtoyhteyksien osalta.

Natura-arviointi on laadittu Hömossenin laajemman hankevaihtoehdon (VE1) osalta. Metsähallitus huomauttaa, että vaihtoehdon VE2 osalta hankkeen vaikutukset ovat merkittävästi vaihtoehtoa VE1 pienempiä, koska tuulivoimaloita sijoitetaan siinä ainoastaan tuotantoalueen luoteiskulmaan. Myös tuulivoimaloiden etäisyys Kackurmossenin Natura-alueesta (vähintään 6 km) on vaihtoehdossa VE2 vaihtoehtoa VE1 suurempi, mikä pienentää hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia. Vaihtoehdon VE2 vaikutuksia ei Natura-arvioinnissa erikseen tarkastella, minkä vuoksi niistä ei ole Natura-arvioinnin perusteella mahdollista suoraan lausua.

VARISNEVA (FI0800015, SAC)

Varisneva on pitkänomainen keidassuo. Luontotyyppien lisäksi suoalueen pesimälinnusto on monimuotoinen. Natura-alueen suojeluperusteena on Natura-tietolomakkeen mukaan kolme luontodirektiivin luontotyyppiä (7110, 9010 ja 91D0).

Laadittu Natura-arviointi (Sitowise, 4.4.2025)*Arvioinnin kohdentaminen ja käytetty aineisto*

Natura-arviointi rajattiin Varisnevan Natura-alueen osalta sähkönsiirtovaihtoehdon VE-B vaikutuksiin. Tuotantoalue ja sähkönsiirron vaihtoehto VE-A sijoittuvat etäälle Varisnevan Natura-alueesta, eikä niistä siksi arvioida aiheutuvan vaikutuksia alueeseen. Natura-arvioinnin lähtötietoina käytettiin Varisnevan Natura-tietolomakkeen ja Hömossenin hankesuunnitelman tietoja. Natura-alueen luontotyyppitietoja täydennettiin NATA-arviointilomakkeen tiedoilla sekä valtion suojelualueiden biotooppikuviotiedoilla. Vastaavasti linnuston osalta Natura-arviointiin kerättiin lisäksi tietoja Kananojan (2003) selvityksestä sekä Tiira-tietokannan havainnoista vuosilta 2014–2024. Lisäksi alueen pesimälinnustoa havainnoitiin Hömossenin tuulivoimahankkeen voimajohtoreittien linnustonselvityksessä (Sitowise 4.11.2024).

Lähtöaineistoon ja arviointiin ei tunnistettu liittyvän epävarmuustekijöitä, joiden perusteella arvioinnin johtopäätöksiä ei ole mahdollista tehdä. Hankkeen osalta ei ole vielä varmuutta, toteutetaanko hankkeen sähkönsiirto (vaihtoehto VE-B) 110 vai 400 kV ilmajohtona. Tästä syystä arvioinnissa tarkasteltiin molempia vaihtoehtoja.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyypeihin

Arvioitu voimajohto (vaihtoehto VE-B) sijoittuu nykyisen 400 kV voimajohtokäytävän viereen lähimmillään 50 metrin päähän Natura-alueen itäreunasta. Mikäli hanke toteutetaan 400 kV voimajohdolla, alueelle raivataan uusi 40 metriä leveä johtokäytävä. Arvioinnin mukana johtokäytävä on mahdollista sijoittaa kokonaisuudessaan Natura-alueen ulkopuolelle. Puuston kasvua joudutaan kuitenkin myös Natura-alueen puolella rajoittamaan noin 495 metrin matkalla. Mikäli hanke toteutetaan 110 kV voimajohtona, hanke on mahdollista toteuttaa kokonaan Natura-alueen ulkopuolella.

Natura-arvioinnin mukaan hanke vaikuttaa Varisnevan Natura-alueen luontotyypeihin suorien elinympäristömuutosten (puuston raivaus voimajohtokäytävän reunavyöhykkeellä), reunavaikutuksen lisääntymisen sekä

suoalueen vesitalouteen kohdistuvien vaikutusten kautta. Vaikutuksia arvioidaan kohdistuvan keidassoiden (7110) luontotyyppeihin. Keidassoiden osalta suoria vaikutuksia (puuston raivaus) arvioidaan kohdistuvan noin 0,10 % luontotyyppin pinta-alasta. Kokonaisuudessaan hankkeen vaikutukset alueen luontotyyppeihin arvioidaan vähäisiksi ja paikallisiksi niiden kohdistuessa lähinnä suoalueen itäreunan luontotyyppikuvioihin.

Vaikutukset lintudirektiivin lajeihin

Natura-arvioinnin mukaan suoalueelle luonteenomaisten lintulajien elinympäristöt eivät merkittävästi heikkene. Voimajohton rakentaminen ja siihen liittyvät työvaiheet (mm. työkoneiden käyttö, paalutus, räjäytykset johtimien liittämiseksi) voivat häiritä suon itäosissa pesiviä lintuja varsinkin keuhkolla ja alkukesällä. Arvioinnin mukaan raskaat työvaiheet pyritään suoalueilla tekemään routa-aikana tai maan ollessa kantava, mikä vähentää pesimäaikaista häiriötä. Rakentamisen aikainen häiriövaikutus arvioidaan kuitenkin paikalliseksi, melko lyhytkestoiseksi ja palautuvaksi. Lisäksi arvioinnissa todetaan, että linnut luultavasti tottuvat osaan toiminnoista, kuten työkoneiden ääniin ja pylväiden liikutteluun.

Valtaosa alueella esiintyvistä lajeista (mm. laulujoutsen, sorsalinnut, mustakurkku-uikku, kurki jne.) edellyttää elinympäristöltään avoimuutta ja niiden esiintyminen painottuu suon keskiosiin ja allikkoalueille. Suon avoimiin osiin ei aiheudu reunavaikutusta. Arvioinnin mukaan voimajohtohankkeen toteuttamisella voi olla metsäympäristön lajeista vaikutusta metsoon, joka suosii yhtenäisiä metsäalueita. Vaikutus arvioidaan kuitenkin vähäiseksi, koska metson soidinalueita ei alueelta tunneta.

Varisnevan lajistoon kuuluvista linturyhmistä joutsenten ja hanhien törmäysriski voimajohtoihin on arvioitu korkeaksi sekä kurkien, sorsien sekä peto- ja kanalintujen melko korkeaksi. Arvioinnin mukaan 400 kV voimajohtojen rakenteet sijaitsevat kuitenkin niin etäällä toisistaan, ettei sähköiskujen vaaraa käytännössä synny. Myös 110 kV voimajohtojen johtimien etäisyydet ovat niin pitkät, että sähköiskuja tapahtuu harvoin. Arvioinnin mukaan uusi voimalinja lisää hieman riskiä lintujen törmäyksille, mutta lisäys arvioidaan vähäiseksi verrattuna olemassa olevaan tilanteeseen. Lieventämistoimilla (voimajohtojen huomiomerkinnät) on mahdollista pienentää törmäysriskiä edelleen.

Yhteisvaikutukset

Hankealueen ja sen eteläisen sähkönsiirtoreitin ympäristössä sijaitsee useita tuotannossa olevia ja suunniteltuja tuulivoima-alueita. Näistä lähimmäksi Varisnevan

Natura-aluetta sijoittuvat Paulakankaan suunniteltu ja Paskoonharjun toiminnassa oleva tuulivoima-alue.

Voimajohdon toteuttaminen voi vaikuttaa Varisnevalla pesivään ja levähtävään linnustoon nostamalla kokonaiskuolleisuutta, mihin vaikuttavat yhteisvaikutusten kautta Natura-alueen tuntumaan sijoittuvat tuulivoima-alueet. Hankkeet heikentävät lisäksi ympäröivän metsäalueen tilaa, mikä voi seurausvaikutuksineen pienentää joidenkin metsälajien paikallista kantaa. Varisnevan lajistosta vaikutus kohdistuu arvioinnin mukaan pääasiassa metsoon. Suhteessa alueella harjoitettavaan metsätalouteen ja metsästyksen yhteisvaikutuksen ei kuitenkaan arvioida olevan merkittävä.

Johtopäätökset (ml. haitallisten vaikutusten lieventäminen)

Hömosseenin tuulivoimahankkeen eteläisen sähkönsiirtoreitin (VE-B) toteuttamisen ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia Varisnevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin, alueelle ominaiseen lintulajistoon tai alueen koskemattomuuteen. Luontotyypeistä vähäisiä vaikutuksia voi kohdistua keidassuot-luontotyyppiin (7110).

Voimajohdon toteuttaminen voi vaikuttaa Varisnevalla pesivään ja levähtävään linnustoon nostamalla kokonaiskuolleisuutta, mihin vaikuttavat yhteisvaikutusten kautta myös Natura-alueen tuntumaan perustetut tai suunnitellut tuulivoima-alueet. Hankkeet heikentävät myös läheisen metsäalueen tilaa, mikä voi pienentää joidenkin metsälajien, erityisesti metson, kantaa. Suhteessa metsätalouteen ja metsästyksen yhteisvaikutuksenkaan ei kuitenkaan arvioida olevan merkittävä. Arvioitavan hankkeen osalta lieventämistoimiksi suositellaan rakentamisajan rajoittamista lintujen pesimäajan (15.4.–30.7.) ulkopuolelle ja voimajohdon merkitsemistä huomiomerkinä.

Metsähallituksen lausunto luonnonsuojelulain mukaisesta arvioinnista koskien Hömosseenin tuulivoimahankkeen vaikutuksia Varisnevan Natura-alueeseen (FI0800015, SAC)

Arvioinnin asianmukaisuus ja käytetty aineisto

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnin rajaaminen sähkönsiirtovaihtoehdon VE-B vaikutuksiin on perusteltu eikä muilla Hömosseenin tuulivoimahankkeeseen liittyvillä rakenteilla ole vaikutusta Varisnevan Natura-alueeseen. Arvioinnissa voimajohdon vaikutuksia arvioidaan luonnonsuojelulain mukaisella tavalla suhteessa jokaiseen alueen suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin. Myös arvioinnin pohjana käytetty

aineisto on Metsähallituksen näkemyksen mukaan riittävä vaikutusten merkittävyyttä koskevien johtopäätösten tekemiseen.

Luontotyyppeihin kohdistuvien vaikutusten lisäksi Natura-arvioinnissa arvioidaan vaikutukset alueen pesimälinnustoon. Metsähallitus huomauttaa, että Varisnevan Natura-alueen (SAC) suojeluperusteena ovat luontodirektiivin luontotyypit. Natura-arvioinnissa ei tästä syystä ole välttämätöntä tarkastella alueen pesimälinnustoa. Varisnevan pesimälinnusto on soidensuojelualueen rauhoitusmääräysten nojalla suojeltu. Metsähallitus katsoo, että voimajohdon vaikutukset olisi ollut luontevinta arvioida YVA-selostuksessa osana luonnonsuojelualueisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia. Koska vaihtoehdon VE-B vaikutuksia Varisnevan pesimälinnustoon arvioidaan ainoastaan tehdyssä Natura-arvioinnissa (ei YVA-selostuksessa), lausuu Metsähallitus hankkeen vaikutuksista niihin tässä lausunnossa.

Varisnevan pesimälinnustosta kerättiin Natura-arviointia varten tietoa mm. alueella tehdyistä linnustoselvityksistä sekä Tiira-havaintotietokannasta. Lisäksi alueen pesimälinnustoa havainnoitiin Hömossenin tuulivoimahankkeen voimajohtoreittien linnustoselvityksessä (Sitowise 4.11.2024). Metsähallitus katsoo, että linnustosta kerätty yhteenveto antaa suhteellisen kattavan (joskin yleispiirteisen) kuvan suoalueen linnustosta ja sen perusteella pystyy todennäköisesti tekemään arvioita arvioidun hankkeen vaikutuksista.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin

Metsähallitus katsoo, että luontotyyppeihin kohdistuvien vaikutusten arviointi on tehty asianmukaisesti ja arvioinnin johtopäätökset ovat perusteltuja. Suunniteltu voimajohto sijoittuu olemassa olevan 400 kV voimajohdon yhteyteen, mikä pienentää hankkeesta aiheutuvaa elinympäristömuutosta. Natura-alueen itäpuolelle sijoittuvat suoalueet on pääosin ojitettu, mikä todennäköisesti vähentää suoalueen vesitaloudelle aiheutuvia muutoksia. Metsähallitus katsoo, ettei hankkeella ole todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia Varisnevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin. Metsähallitus pitää suositeltavana vaihtoehtona 110 kV voimajohdon käyttöä, jolloin hanke ei aiheuta suoria vaikutuksia Natura-alueen luontotyyppeihin.

Vaikutukset alueen pesimälinnustoon

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnissa esitetty arvio voimajohdon vähäisistä vaikutuksista avoimelle suoalueelle ominaiseen linnustoon on todennäköisesti oikea. Suunniteltu voimajohto sijoittuu aiemmin toteutettujen voimajohtojen yhteyteen, jotka ovat todennäköisesti jo vaikuttaneet alueen luonnonympäristöön.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnissa on tunnistettu hankkeen keskeiset vaikutusmekanismit metsoon. Kuten Natura-arvioinnissa todetaan, ei Varisnevan soidensuojelu- ja Natura-alue todennäköisesti riitä ylläpitämään metson esiintymistä, vaan lajin esiintymisen kannalta tärkeässä asemassa ovat myös Natura-alueen ympäristöön sijoittuvat metsäalueet. Hankkeessa alueelle toteutetaan 110 tai 400 kV voimajohto, jonka vaikutukset metsoon on Metsähallituksen näkemyksen mukaan mahdollista arvioida vähäisiksi tai korkeintaan kohtalaisiksi, mikäli Varisnevan suoalueen itäosiin sijoittuu metson soidinpaikka.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnissa tunnistetaan yhteisvaikutukset suunnitellun voimajohdon ja Varisnevan ympäristöön sijoittuvien tuulivoimahankkeiden (erityisesti Paskoonharju ja Paulakangas) kanssa. Varisnevan itäpuolelle on jo aiemmin toteutettu Paskoonharjun tuulivoimapuisto, jonka toteuttaminen on todennäköisesti vaikuttanut metsäluonnon ja -lajiston tilaan. Paskoonharjun tuulivoimahankkeen vaikutuksista alueen metsäluontoon ei ole käytettävissä seurantatietoa, mikä vaikeuttaa samalla alueen pesimälinnustoon kohdistuvien linnustovaikutusten arviointiin.

Metsähallitus katsoo, että suunniteltu hanke tulee osaltaan heikentämään alueen metsälajiston, erityisesti metson, tilaa lisääntyvän rakentamisen vuoksi. Suunnitellun voimajohdon vaikutukset metsälajistoon ovat todennäköisesti pienempiä Paskoonharjun jo toteutetun hankkeen vaikutuksiin verrattuna.

Johtopäätökset (ml. haitallisten vaikutusten lieventäminen)

Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointi on Varisnevan Natura-alueen osalta laadittu asianmukaisesti ja arvioinnissa tarkastellaan luonnonsuojelulain mukaisella tavalla alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja. Metsähallitus katsoo, ettei suunnitellulla voimajohdolla (vaihtoehto VE-B) ole todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia Varisnevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin.

Pesimälinnusto ei kuulu Varisnevan Natura-alueen suojeluperusteisiin. Metsähallitus kuitenkin lausuu hankkeen vaikutuksista Varisnevan pesimälinnustoon tässä lausunnossa, koska vaikutuksia ei YVA-selostuksessa tarkastella erikseen. Metsähallitus katsoo, että voimajohtohankkeen vaikutukset Varisnevan pesimälinnustoon kohdistuvat pääasiassa metsäympäristölle ominaisiin lajeihin, mm. metso, mikä myös tunnistetaan Natura-arvioinnissa. Vaikutukset aiheutuvat ensisijaisesti Natura-alueen ympäristöön sijoittuvien metsäalueiden käytöstä rakentamiseen, mikä heikentää metsälajiston tilaa mm. elinympäristömuutosten ja

ihmistoiminnan lisääntymisen seurauksena. Vaikutuksia pienentää voimajohdon sijoittuminen olemassa olevan ilmajohdon yhteyteen.

Natura-arvioinnissa esitetään lieventävinä toimenpiteinä rakentamisajan rajoittamista lintujen pesimäajan (15.4.–30.7.) ulkopuolelle sekä voimajohdon merkitsemistä huomiomerkinnoin. Metsähallitus pitää näitä toimenpiteitä kannatettavina, vaikka niillä ei voidakaan suoraan ehkäistä kaikkia hankkeen toteuttamisesta aiheutuvia vaikutuksia alueen pesimälinnustoon. Lisäksi Metsähallitus huomauttaa, että sähkönsiirron toteuttaminen 400 kV voimajohdolla ei ole välttämättä mahdollista Varisnevan soidensuojelualueen rauhoitusmääräysten vuoksi. Soidensuojelualueen rauhoitusmääräysten osalta Metsähallitus viittaa YVA-selostuksesta lausumaansa.

Lausunnon on valmistellut maankäytön erityisasiantuntija Asko Ijäs Metsähallituksen luontopalveluista.

Turussa 3.11.2025

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, luontopalvelut

Tiedoksi Metsähallitus
Maalahden kunta